

Maria Cybulska

Egzekucja sądowa w nowym k.p.c. :
[recenzja artykułu Edmunda
Wengerka opublikowanego w
czasopiśmie "Prawo i Życie", 1965, nr
1]

Palestra 9/2(86), 74-75

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tywnej, której realizacja pojmowana jest jako zasadniczy cel procesu. Realizacji tej zasady służy utrzymanie zasady sporności w granicach przewidzianych w wytycznych do dawnego art. 236 k.p.c., które nadal zachowują swą aktualność. Z art. 3, 213 § 1 i art. 232 nowego kodeksu wynika, że inicjatywa sądu jest uzupełnieniem inicjatywy stron w zakresie wyjaśnienia sprawy i poszukiwania odpowiednich środków dowodowych.

Drugą niezmiernie ważną zasadą to zasada ochrony własności społecznej. W tym celu w art. 4 wprowadzony został obowiązek sygnalizacji, zgodnie z którym sąd powinien zawiadomić organ nadrzędny jednostki uspołecznionej (będącej uczestnikiem postępowania), jeżeli osoby powołane do jej reprezentowania nie działają w sprawie lub nie przestrzegają obowiązujących przepisów albo gdy zachodzi potrzeba podjęcia czynności procesowych w stosunku do osób nie objętych postępowaniem.

Stosownie do zasady art. 5, sąd powinien udzielać stronom i uczestnikom postępowania występującym bez adwokata potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych i pouczać je o skutkach tych czynności oraz o skutkach zaniedbań. Podane zostały również kontroli sądu w szerszym niż dotychczas zakresie akty dyspozycyjne stron, jak ugoda, zrzeczenie się roszczenia lub uznanie powództwa.

Tendencję do demokratyzacji wymiaru sprawiedliwości realizują przepisy art. 8 i 61—63 dające możliwość organizacjom ludu pracującego, których zadania nie polegają na prowadzeniu działalności gospodarczej, wszczynania postępowania i włączania się do już toczącego się postępowania, gdy wymaga tego interes obywateli w zakresie spraw pracowniczych, o alimenty oraz o naprawienie szkód wynikłych z wypadków w zatrudnieniu i choroby zawodowej.

Rozszerzone zostały również uprawnienia prokuratora, który zgodnie z art. 7 i 55—60 ma możliwość wszczynania procesu nie tylko na rzecz oznaczonej osoby, lecz również wyłącznie w imię ochrony praworządności socjalistycznej.

Autor kończy swe wywody następującymi słowami:

„Teraz od nauki i praktyki zależy, aby cały ten wielki dorobek prawnictwa Polski Ludowej nie został umniejszony, lecz właśnie przeciwnie, aby stale był powiększony. Chodzi o to, aby socjalistyczne, humanitarne idee ustawodawcy Polski Ludowej wyrażone w kodeksie znalazły prawidłowe odbicie w nauce i praktyce życia i przyczyniły się do dalszego rozwoju naszych socjalistycznych zasad współżycia społecznego”.

Jeszcze jedna wypowiedź, której przedmiotem jest:

Egzekucja sądowa w nowym k.p.c.

Autor, Edmund Wengerek, tak rozpoczyna swe wywody:

„Do najbardziej istotnych elementów zabezpieczających realność zasady praworządności należy sprawna egzekucja wyroków sądowych. Jeżeli bowiem obowiązek ścisłego przestrzegania praw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (art. 4 Konstytucji PRL) ma być naprawdę respektowany, to powinny istnieć przepisy zapewniające szybkie i sprawne wymuszenie spełnienia tego obowiązku przez obywateli i osoby prawne, naruszające prawo PRL”.

Stan, jaki istniał w tej dziedzinie, nie był zadowolający. Wprawdzie podstawowy trzon przepisów dotyczących postępowania egzekucyjnego został w nowym kodeksie zachowany, jednakże wprowadzono szereg zmian, które mają zrealizować cel wskazany na wstępie.

Autor omawia podstawowe zmiany, które mają przyspieszyć i urealnić egzekucję, między innymi sprawę egzekucji z majątku objętego wspólnością ustawową. Tytuł egzekucyjny wydany przeciwko jednemu małżonkowi będzie mianowicie — przy wydaniu klauzuli wykonalności — zaopatrzony przez sąd w klauzulę przeciwko współmałżonkowi i wówczas dopiero będzie stanowił podstawę do prowadzenia egzekucji z majątku objętego wspólnością. Jednocześnie kodeks przyznaje temu małżonkowi środek obrony w postaci powództwa przeciwegzekucyjnego.

Na uwagę zasługuje wyodrębnienie w oddzielnym dziale przepisów dotyczących egzekucji z wynagrodzenia za pracę oraz dopuszczenie egzekucji z tytułu alimentów z sum przyznanych przez Skarb Państwa lub jednostki gospodarki uspołecznionej na specjalne cele, jak stypendia, wsparcia itp.

Autor podkreśla doniosłe znaczenie, jakie ma uregulowanie egzekucji na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej i przeciwko tym jednostkom.

Jeśli idzie o egzekucję na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej, to nowością ustawodawczą jest między innymi wprowadzenie egzekucji przeciwko dłużnikom, którzy spowodowali uszczerbek w mieniu społecznym, z ich książeczek oszczędnościowych.

Uregulowana została również egzekucja przeciwko jednostkom gospodarki uspołecznionej. Dotychczasowa zasada, według której wierzyciel mógł złożyć dłużnikowi tylko tytuł egzekucyjny, została utrzymana w stosunku do państwowych jednostek organizacyjnych z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych. Nowością jest jednak wprowadzenie terminu tygodniowego, po upływie którego wierzyciel, który nie został zaspokojony, może skierować wniosek do jednostki nadrzędnej o zarządzenie pokrycia należności z funduszu dłużnika. Gdy dłużnikiem jest przedsiębiorstwo państwowe, tytuł egzekucyjny powinien być złożony w przedsiębiorstwie, a gdy należność w ciągu miesiąca nie będzie uiszczona, wierzyciel może przeprowadzić egzekucję, ale wyłącznie z rachunku bankowego. W stosunku do innych jednostek gospodarki uspołecznionej będzie można prowadzić egzekucję na zasadach ogólnych, ale dopiero po bezskutecznej egzekucji z rachunku bankowego.

(opr. *Maria Cybulska*)

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. Uchwały Prezydium NRA

1. POWOŁANIE KOLEGIUM I KOMITETU REDAKCYJNEGO „PALESTRY”

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 17 grudnia 1964 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej postanowiło powołać:

1. do **Kolegium Redakcyjnego „Palestry”**: adw. Pawła A s ł a n o w i c z a jako redaktora naczelnego, adw. Edmunda M a z u r a jako sekretarza redakcji i adw. Z b i g n i e w a C z e r s k i e g o jako członka Kolegium;

2. do **Komitetu Redakcyjnego „Palestry”**: adw. Pawła A s ł a n o w i c z a jako przewodniczącego oraz w charakterze członków: prof. Mariana C i e ś l a k a, adw. Z b i g n i e w a C z e r s k i e g o, adw. Witolda D a b r o w-